የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 46/99ን ለማሻሻል የወጣ

መመሪያ ቁጥር 144/2013

የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን

ሚያዝያ 2005 ዓ.ም

አዲስ አበባ

የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 46/99ን ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 144/2013

የግብር ከፋዮችን ችግር በጥናት ለይቶ በየጊዜው የማሻሻያ እርምጃ በመውሰድ ቀልጣፋና፡ ፍትሀዊ አገልግሎት በመስጠት የባለስልጠኑን አሰራር ምቹና ችግር ፈቺ ማድረግ አስፈላጊ ሆኖ በመገኘቱ፣

ከግብር ከፋዮች ጋር በሚደረጉ የጋራ የምክክር ስብሰባዎች እንደ ችግር ከሚቀርቡ ጉዳዮች በየቀኑ ሽያጭ የሚፈጽሙትም ሆነ የማይፈጽሙት በአንድ ላይ በየቀኑ ዜድ ሪፖርት እንዲያደርጉ በመመሪያ መደንገጉ አግባብ እንዳልሆነ ሲነሳ የቆየ በመሆኑ፣

በየዕለቱ ግብይት የሚፈጽሙትንም የማይፈጽሙትንም ግብር ከፋዮች በአንድ ላይ በየቀኑ ሪፖርት እንዲያደርጉ መመሪያ ቁጥር 46/99 እንደተሻሻለ አንቀጽ 24 ላይ መደንገጉ ከጊዜ፣ ከወጪና ከሰው ሃይል አንጻር በግብር ከፋዮች ላይ ጫና መፈጠሩ በጥናት በመረጋገጡ፣

አቅራቢዎች የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ለደንበኞቻቸው ሲያቀርቡ የሚከተሉትን አፈጻጸም በተመለከተ መመሪያ ቁጥር 51/2000 ወጥቶ የነበረ ቢሆንም ለአፈጻጸም እንዲመች ማሻሻያዎችን አጠቃሎ ማውጣት የተሻለ መሆኑ ስለታመነበት፣

የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን በዐዋጅ ቁጥር 587/2000 አንቀጽ 6/1/ እና በሽያጭ መሳሪያዎች ስለመጠቀም ግዴታ በወጣው የሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 139/99 አንቀጽ 22 በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይህን የተሻሻለ መመሪያ አውጥቷል፡፡

1. አጭር ርዕስ

ይህ መመሪያ "የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 46/99 ለማሻሻል የወጣ መመሪያ ቁጥር 144/2013 ተብሎ ሊጠቀስ ይችላል፡፡

2. ማሻሻያ

የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያዎች አጠቃቀም መመሪያ ቁጥር 46/99 እንደሚከተለው ተሻሽሏል፡፡

1) ከአንቀጽ 9 ንዑስ አንቀጽ 14 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ ንዑስ አንቀጽ (15) ተጨምሯል፡፡

"15/ ማናቸውም የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያዎች በተለይም የጥሬ ገንዘብ መመዝገቢያ እና/ወይም የፊስካል ፕሪንተር መሳሪያዎች አቅራቢ መሳሪያዎቹ

ወደ ሀገር ውስጥ ከገቡበት ጊዜ አንስቶ ለአምስት ዓመታት የሚቆይ መለዋወጫ ለማቅረብ ከመሳሪያዎቹ አምራች ጋር የገባውን የዋስተና ውል ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለበት።"

2) ከአንቀጽ 9 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 10 ተጨምሯል፡-

"10. <u>የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሲቀርብ አቅራቢው ሊከተለው ስለሚገባ አፈጻጸም</u>

የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር አቅራቢዎች ለደንበኞቻቸው ሶፍትዌር ሲያቀርቡ ቀጥሎ የተመለከቱትን የአፈጻጸም ቅደም ተከተሎች መከተል ይገባቸዋል፡-

1/ የሶፍትዌር ሻጭ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌርን ከሽያጭ መመዝገቢያው ነቁጣ መሳሪያ ጋር ወይም ለብቻው ማቅረብ ይችላል።

2/ ማንኛውም የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ በባለስልጣኑ ዘንድ ስለ ሶፍትዌሩ አቅራቢነት መመዝገብ እንዲሁም የሚያቀርበውንሶፍትዌር ማስመዝገብ ይኖርበታል፤ ለራሱ የአቅራቢነት፣ ለሚያቀርበውም ሶፍትዌር የምዝገባ ምስክር ወረቀት ሊኖረው ይገባል።

3/ ማንኛውም የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ በመመሪያ አንቀጽ 12 ድንጋጌ መሰረት የአቅራቢነት ዕውቅና ለማግኘት የሚያስችለውን የአፈጻጸም ዋስትና ማቅረብ አለበት።

4/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ደረሰኝ ዴታ በደንቡ አንቀጽ 7(2) መሰረት በፊስካል ማተሚያ በተቀመጠው የኤሌክትሮኒክ ጆርናል ውስጥ መቀመጥ አለበት።

5/ ማናቸውም የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ከፊስካል ማተሚያ ሌላ ለደረሰኞች ህትመት መፍቀድ የለበትም።

6/ ማናቸውም የሽያጭ ዴታ በኤሌክትሮኒክ ጆርናሉ ከመመዝገቡ በፊት በማንኛውም የኔትወርክ መሳሪያ ወይም ማጠራቀሚያ ላይ መጻፍ የለበትም።

7/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጮች የሶፍትዌራቸውን አወቃቀር የጽሁፍና ስዕላዊ መግለጫ ዲዛይን ከሶፍትዌሩ ናሙና በመመሪያው አንቀጽ 13(1) /መ/ እና /ሠ/ መሰረት ሶፍትዌሩን ለማስመዝገብ ማመልከቻ በሚያቀርቡበት ወቅት ለባለስልጣኑ ማቅረብ አለባቸው።

8/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጮች የሶፍትዌራቸውን ዓይነት በተገቢው ሁኔታ መጠበቅ የሚገባቸው ሲሆን በአዲስ መልክ የሚለቁትንም ሆነ የማሻሻያ ሶፍትዌር ባለስልጣኑ ሳያውቀው በተጠቃሚዎች መሳሪያዎች ላይ መጫን የለባቸውም፡፡

9/ አዲስ ሶፍትዌር በተለቀቀ ጊዜ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጮች ስለ ሶፍትዌሩ ተግባራት፣ ከነባሩ ጋር ስለአለው ልዩነትና ለምን ልዩነቶቹ እንደተካተቱ የሚያስረዳ መረጃ ለባለስልጣኑ መስጠት ይጠበቅባቸዋል፡፡

10/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር፡-

ሀ. የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ማያ የሽያጭ ቁሳቁስን ስሞች ማየትና መምረጥ፣ የባዶ ወይም የመከነ እንዲሁም የተመላሽ አገልግሎቶች ይኖሩታል፤

ለ. እያንዳንዷን የተመዘገበች ሽያጭ በፊስካል ደረሰኝ ያትማል፤

ሐ. እያንዳንዷን የተመዘገበች ባዶ በፊስካል ደረሰኝ ያትማል፤

መ. እያንዳንዷን የተመዘገበች ተመላሽ በፊስካል ደረሰኝ ያትማል፤

ሠ. ማናቸውንም ፊስካል ያልሆኑ ሰነዶች የፊስካል አርማ ወይም የፊስካል አርማ የሚመስል ምልክት በፊስካል ወይም ፊስካል ባልሆነ ማተሚያ እንዳይታተም መከልከል፤

ረ. የፊስካል ማተሚያ ወረቀት በሌለው ጊዜ ወይም ችግር በገጠመው ጊዜ የሽያጭ አገልግሎትን ማቆም፡፡

11/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ በሶፍትዌሩ ባለ ስህተት ምክንያት ወይም በተገቢው ባልተስተካከለ የሶፍትዌሩ ደህንነት ችግር ምክንያት ለሚፈጠር ያልተገባ ሁኔታ ተጠያቂ ነው፡፡

12/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ ሶፍትዌሩ የአለውን አገልግሎቶችን የቴክኖሎጂ ገጽታውን እንዲሁም የሚያስፈልገውን የመሳሪያ ፍላጎቶች ተጠቃሚዎች ምርጫ ይኖራቸው ዘንድ አዘጋጅቶ ማሰራጨት ይጠበቅበታል፡፡

13/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ ለመሳሪያ አምራቾች የሰራው ሶፍትዌር ከሚያመርቷቸው የፊስካል ማተሚያዎች ጋር ይጣጣም እንደሆነ በቂ መረጃ ማቅረብ የሚኖርበት ሲሆን ሶፍትዌሩን ከፊስካል ማተሚያዎች ጋር ለማጣጣም ተገቢውን ሶፍትዌር ማቅረብ አለበት፡፡

14/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር የካርድ አገልግሎቶችን የሚሰጥ ከሆነ የPayment Card Industry (PCI) Data Security Standards (DSS) guidelines (Payment Application Best Practices) ፍላጎቶች ማሟላት አለበት፡፡ ማናቸውም ሶፍትዌሩ ሻጭ ይህንን ለማሟላቱ ከካርድ አቅራቢው የምስክር ወረቀት ሊሰጠው ይገባል፡፡

15/ የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ሻጭ በባለስልጣኑ የሚዘጋጀውን ደረጃዎችንና የደንበኞችን ፍላጎቶች ለመጠበቁ የማረጋገጫ ጹሁፍ መፈረም አለበት፡፡

3) በመመሪያው አዲስ አንቀጽ 10 በመካተቱ ከአንቀጽ 10 እስከ አንቀጽ 24 የነበሩት አንቀጾች እንደቅደም ተከተላቸው ከአንቀጽ 11 እስከ 25 ሆነዋል፡፡

4) የመመሪያው አንቀጽ 24/1//ረ/ የነበረው በአሁኑ አንቀጽ 25/1/ረ/ በሚከተለው አኳኋን ተሻሽሏል፡፡

ረ. ሽያጭ በየቀኑ የሚያከናወኑ ግብር ከፋዮች የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት የመጨረሻውን የሽያጭ ደረሰኝ ቁጥር በመያዝ ታትሞ መውጣት የአለበት ሲሆን፤ ወደባለስልጣኑ ሰርቨርም በተርሚናል መሳሪያ በኩል ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው አባሪ 1 እና አባሪ 3 መሰረት እየተሞላ መላክ አለበት፡፡

5) ከአንቀጽ 25 ቀጥሎ የሚከተለው አዲስ አንቀጽ 26 ተጨምሯል

26. **<u>የየወቅቱን ሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በየቀኑ ማውጣት ስለማይጠበቅባቸው የንግድ መስኮች፡</u>**

1) ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው ሠንጠረዥ 4(አራት) ዝርዝራቸው የተገለጹ የሥራ ዘርፎች ላይ የተሰማሩ የተጨማሪ እሴት ታክስ ወይም የተርንኦቨር ታክስ ከፋዮች ሽያጭ በተከናወነ ቁጥር የሚወጣው ዜድ ሪፖርት /z-report/ እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ታክሱን ሲያሳውቁ የወሩን የመጀመሪያው ቀንና የወሩን የመጨረሻ ቀን የየወቅቱን ሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በማውጣት ከማስታወቂያ ቅጹ ጋር ግብር ለመክፈል በተመዘገቡበት ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ተያይዞ መቅረብ አለበት፣

2) የወሩ የመጨረሻ ቀን ሥራ በማይሰራበት የእረፍት ወይም የሕዝብ በዓላት ቀን ላይ የሚውል በሆነ ጊዜ ዜድ ሪፖርቱ አስቀድሞ ባለው የሥራ ቀን መውጣት አለበት፡፡

3) በሠንጠረዥ 4(አራት) ዋና ዘርፍ ዘርፍ ዋና ክፍል ክፍል ወይም ንዑስ ክፍል በሚል የተመለከቱት ዝርዝራቸውና አፈጻጸማቸው በንግድ ሚኒስቴር በጥር 30 ቀን 2003 ዓ.ም በቁጥር 01.1.18/90 ለባለሥልጣኑ በተላከው የኢትዮጵያ የንግድ ሥራ ፈቃድ መደቦች መመሪያ መሠረት የሚፈጸም ይሆናል፣

4) የታክስ መረጃ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት በየቀኑ ሪፖርት ማውጣት የማይጠበቅባቸውን የንግድ መስኮች ቁጥጥር የማድረግ፣ የመደገፍ፣ ከቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች ጋር በመመካከርና በመተባበር እያጠና የማቅረብና የማስወሰን፣ የሪፖርት አደራረግ ስርዓት የመዘርጋት ስልጣን ተሰጥቶታል፣

5) በዚህ መመሪያ በተገለጸው አግባብ የየወቅቱን የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት ወቅቱን ጠብቆ የማያወጣ እና ከታክስ ማስታወቂያ ቅጽ ጋር አያይዞ የማያቀርብ ግብር ከፋይ ወይም የመሳሪያ ተጠቃሚ በግብርና ታክስ ህጎች እና ሌሎች አግባብነት ባላቸው ህጎች በወንጀል ተጠያቂ ይሆናል፣

6) ከአንቀጽ 26 እስከ አንቀጽ 36 የነበሩት አንቀጾች እንደ ቅደምተከተላቸው ከአንቀጽ 27 እስከ አንቀጽ 37 ሆነዋል፡፡

3. <u>የተሻሩ መመሪያዎች</u>

የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያ አጠቃቀምን በሚመለከት የወጣውን መመሪያ ቁጥር 46/1999/ለማሻሻል/ የወጣ መመሪያ ቁጥር 51/2000 በዚህ መመሪያ ተሽሯል፡፡

4. <u>የተሻሻለው መመሪያ የሚጸናበት ጊዜ</u>

ይህ የተሻሻለ መመሪያ በዋና ዳይሬክተር ተፈርሞ ከወጣበት ቀን ጀምሮ ተፈጻሚ ይሆናል፡፡

አዲስ አበባ-------------------2005 ዓ.ም

መላኩ ፈንታ
የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለሥልጣን
ዋና ዳይሬክተር

ሰንጠረዥ አራት

የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በየቀኑ ማውጣት የሌለባቸው የንግድ ስራ መስኮች ዝርዝር

ተ.ቁ	ዋና ዘርፍ መደቦች	የዋና ዘርፍ መደብ ቁጥር	ዘርፍ	ዋና ክፍል	ክፍል	ንዑስ ክፍል
1	ኮንስትራክሽን ዘርፍ ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	5	50	-	-	-
2	የወጪ ንግድ/ላኪነት ዘርፍ ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	6	66	-	-	-
3	በግል ይዞታ ወይም በኪራይ የሪልስቴት ግንባታ ዋና ክፍል ስር ያሉ ንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	841	-	-
4	ሌሎች መሳሪያዎችና መገልግያዎችን ማከራየት ዋና ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	852	-	-
5	የኮምፒውተር እና ተዛማጅ ስራዎች ዘርፍ ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	86	-	-	-
6	ጥናትና ምርምር ዘርፍ ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	87	-	-	-
7	የህግ፣ የሂሳብና መዝገብ አያያዝ የኦዲት ግብር የማማከር፣ የገበያ ጥናት እና የሂሳብ መሰብሰብ ስራዎች፣ የንግድ እና የማኔጅመንት የማማከር አገልግሎት ዋና ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	881	-	-
8	የአርክቴክቸር፣ ኢንጂነሪንግ፣ ኮንስትራክሽን እና ተያያዥ የቴክኒክ ስራዎች ማማከር አገልግሎት ዋና ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	882	-	-
9	የቴክኒክ ፍተሻ፣ ትንተና ተያያዥ አገልግሎቶች ዋና ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	883	-	-
10	ሌሎች የኢንጂነሪንግ የተከላ እና ተዛማጅ የቴክኒክ አገልግሎት ዋና ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	884	-	-
11	የሰራተኛ ምልመላ አና ቅጥር ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	-	8861	-
12	የሰራተኛ አስቀጣሪ ኤጀንሲዎችና መልማይ ድርጅቶች ክፍል ስር ያሉ መስኮች	8	-	-	8862	-
13	የምርመራ እና ጥበቃ አገልግሎት ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	-	8863	-
14	የህንጻ፣ የኢንዱስትሪ እና መኖሪያ ቤት የንግድ ስራዎች ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	-	8864	-
15	የመሳሪያ ማሽን ተከላና ጥገና አገልግሎት ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	8	-	-	8867	-
16	የህክምና መሳሪያዎች ጥገና አገልግሎት	9	-	-	-	93133
17	ተንቀሳቃሽ የፊልም ማሳየት ስራዎች ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	9	-	-	9612	-
18	የሬዲዮና ቴሌቪዥን ስራዎች ክፍል ስር ያሉ የንግድ ስራ መስኮች በሙሉ	9	-	-	9613	-
19	የድራማ የሙዚቃ እና ሌሎች ተዛማጅ የኪነጥበብ ስራዎች ክፍል ስር ያሉ የንግድ መስኮች በሙሉ	9	-	-	9614	-
20	የጸረ ተባይ ርጭት አገልግሎት	9	-	-	-	99093
21	የግል ቤት የቅጥር አገልግሎት/ምሳሌ አስጠኝነት/ ዘርፍ	10	01	-	-	-
22	ሌሎች ያልተገለጹ የግል መኖሪያ ቤት አገልግሎቶች ዘርፍ	10	09	-	-	-

ማሳሰቢያ

ከላይ በሰንጠረዡ የተገለጸው ዋና ዘርፍ፣ ዘርፍ፣ ዋና ክፍል፣ ክፍል እና ንዑስ ክፍል ከጥር 30 ቀን 2003 ዓ.ም በቁጥር 0.1.1.18/90 በንግድ ሚኒስቴር የተላለፈውን የኢትዮጵያ የንግድ ስራ ፈቃድ መደቦች መመሪያ መሰረት አድርጎ የተዘጋጀ ነው፡፡

የሽያጭ መመዝገቢያ መሣሪያ አቃጠቃቀምን በሚመለከት ተሻሽሎ የወጣውን መመሪያ ቁጥር 46/99 በድጋሜ ለማሻሻል በተዘጋጀው ረቂቅ ላይ የቀረበ አጭር መግለጫ

የሽያጭ መመዝገቢያ መሳሪያዎች ስለመጠቀም ግዴታ በወጣ ደንብ ቁጥር 139/99 መሠረት መጀመሪያ መመሪያ ቁጥር 46/99 ከነሀሴ 7 ቀን 1999 ዓ.ም ጀምሮ የተሻሻለው መመሪያ ቁጥር 51/2000 ደግሞ ከየካቲት 25 ቀን 2000 ዓ.ም ጀምሮ ተግባራዊ እንዲሆን ተሰራጭቶ ነበር፡፡ ይሁን እንጂ ከታክስ መረጃ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት ጥር 29 ቀን 2005 ዓ.ም ለዋና ዳይሬክተር በቀረበው የዳሰሳ ጥናት የመመሪያው አንቀጽ 24/1//ረ የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት ማውጣት የሚጠበቅባቸውም ሆነ የማይጠበቅባቸው በአንድ ላይ በየቀኑ ዜድ ሪፖርት እንዲያደርጉ መደንገጉ በግብር ከፋዮች ላይ ጫና በማስከተሉ እንዲሻሻል ባቀረቡት መነሻ አስተያየትና በተቻለ መጠን መጠቃለል ያለባቸው መመሪዎች ተጠቃልለው እንዲቀርቡ በተሰጠው የውሳኔ አቅጣጫ መሰረት መመሪያው እንዲሻሻል አስፈልጓል፡፡

በዚሁ መሠረት የመመሪያ 46/99 የማሻሻያ ቁጥር 51/2000 እና በዚሁ መመሪያ አንቀፅ 24(1)/ረ/ ላይ ተዘጋጅቶ የነበረው የማሻሻያ ሃሳብ እንዲጠቃለል በማድረግ የቀረበ ሲሆን መመሪያው እንዲሻሻል ያስፈለገበት ዋና ዋና ምክንያቶች ባጭሩና አዲስ የተጨመሩ አንቀፆች ማብራሪያ በቅደም ተከተል ቀጥሎ ቀርቧል፡፡

I. መመሪያ ቁጥር 46/99 እንደተሻሻለ አንቀጽ 24/1/ረ/ እንዲሻሻል ያስፈለገበት ዋና ዋና ሀሳቦች

1. አቅራቢዎች የሽያጭ መመዝገቢያ ነቁጣ ሶፍትዌር ለደንበኞቻቸው ሲያቀርቡ የሚከተሉትን ለአፈጻጸም እንዲመች ማሻሻያዎችን አጠቃሎ ማውጣት የተሻለ መሆኑ ስለታመነበት፣

2. በየቀኑ ሽያጭ የሚያደርጉትንና የማያደርጉትን ዜድ ሪፖርት እንዲደረግ ተደርጎ በመመሪያ ቁጥር 46/99 አንቀጽ 24/1//ረ/ መደንገጉ በግብር ከፋዮች ጊዜ፣ ወጪ እና የሰው ሃይል አጠቃቀም አንጻር ጫና መፍጠሩ በተለያየ ጊዜ በሚደረጉ የምክክር ስብሰባዎች በተደጋጋሚ በጥያቄ መልክ በመቅረቡ፣

3. በኮንስትራክሽን፣ የወጪ ንግድ ላኪነት፣ በግል ዞታ ወይም በኪራይ የሪል ስቴት ግንባታ፣ ሌሎች መሣሪያዎችና መገልገያዎችን ማከራየት የኮምፒተር እና ተዛማጅ ሥራዎች፣ጥናትና ምርምር ፣ የህግ የሂሳብና መዝገብ አያያዝ የኦዲት ግብር የማማከር የገበያ ጥናት እና የሂሳብ መሰበሰብ ሥራዎች የንግድና ማኔጅመንት ማማከርአገልግሎት የአርክቴክቸር ኢንጅነሪንግ ኮንስትራክሽንና ተያያዥ የቴክኒክ ፍተሻ ትንተናና ተያያዥ አገልግሎቶች ሎሎች የኢንጂነሪን የተከላ እና ተዛማጅ የቴክኒክ አገልግሎቶች የሠራተ ምልመላ እና ቅጥር ክፍል ያሉ የንግድ መስኮች የሠራተ አስቀጣሪ ኤጀንሲዎች እና መልማይ ድርጅቶች የምርመራ እና ጥበቃ አገልግሎት የህንጻ የኢንዱስትሪ እና መኖሪያ ቤት የንግድ ስራዎች የመሣሪያ ማሽን ተከላ እና

ጥገና አገልግሎት የህክምና መሣሪያዎች ጥገና አገልግሎት ተንቀሳቃሽ የፊልም ማሳየት ስራዎች የሬዲዮ እና ቴሌቪዥን ሥራዎች የድራማ የሙዚቃ እና ሌሎች ተዛማጅ የኪነጥበብ ሥራዎች የጸረ ተባይ ርጭት አገልግሎት የግል የቤት ቅጠር አገልግሎት ሌሎች ያልተገለጹ የግል መኖሪያ ቤት አገልግሎት የተሰማሩ የተጨማሪ እሴት ታክስ ተመዘጋቢዎች ግብዓት ባከናወኑ ቁጥር የሚወጣ የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት እንደተጠበቀ ሆኖ፤ ታክሱን ሲያሳውቁ፣የተርን ኦቨር ታክስ ከፋዮች የየወሩን የመጀመሪያ ቀንና የየወሩን የመጨረሻ ቀን የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በማውጣት እንደ ሂሳብ ጊዜያቸው ታክሱን በሚያስታውቁበት ጊዜ የየወሩን የመጀመሪያ ቀንና የየወሩን የመጨረሻ ቀን የየወቅቱን የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በማውጣት ከታክስ ማስታወቂያ ቅጽ ጋር በማያያዝ ታክስ ለሚከፈሉ ቅርንጫፍ ጽ/ቤት እንዲያቀርቡ በማድረግ፣

4. የታክስ መረጃ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት ከቅርንጫፍ ጽህፈት ቤቶች ጋር በመመካከር በየቀኑ ሪፖርት ማውጣት የማይጠበቅባቸውን የንግድ መስኮች ቁጥጥር የማድረግ ፣ የመደገፍ፣ እያጠና የማቅረብና የማስወሰን፣ ሪፖርት እንዲደረግ ስርዓት የመዘርጋት፣ ስልጣን ከተሰጠው ክፍተት ሊፈጥር እንደማይችል በመረዳት፣

   በመመሪያ ቁጥር 46/እንደተሻሻለ አንቀጽ 24/1//ሪ/ ከታክስ መረጃ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት በቀረበው የዳሰሳ ጥናት መነሻ የመመሪያ ማሻሻያ በማዘጋጀትና አግባብነት ላላቸው 3 ዳይሬክቶሬቶች፣ 6 ቅርንጫፍ ጽ/ቤቶች እና ለባለስልጣኑ የበላይ የስራ አመራር አስተያየት እንዲሰጡበት ረቂቅ ማሻሻያውን በማሰራጨትና ግብአት በማሰባሰብ የኢትዮጵያ ገቢዎችና ጉምሩክ ባለስልጣን ዐዋጅ ቁጥር 587/2000 አንቀጽ 6/1/ እና በሽያጭ መሳሪያዎች ስለመጠቀም ግዴታ በወጣው ሚኒስትሮች ምክር ቤት ደንብ ቁጥር 139/99 አንቀጽ 22 በተሰጠው ስልጣን መሰረት ይህን የተሻሻለ መመሪያ አውጥቷል፡፡

II. በተሻሻለው መመሪያ ቁጥር ------2005 አዲስ የተካተቱ አንቀጾች ማብራሪያ

1. የቀድሞው የተሻሻለ መመሪያ ቁጥር 46/99 እንደተሸሻለ አንቀጽ 24/1//ሪ/ “ሽያጭ ቢኖርም ባይኖርም ሁሉም የንግድ መስኮች የየቀውቅቱን የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት ከታክስ ማስታወቂያ ቅጽ ጋር በማያያዝ እንዲያቀርብ በመደንገጉ የግብር ከፋዮችን ጊዜ፣ ወጪና የሰው ሃይል ፍላጎት እንዲጨምር በማድረግ ጫና ሲፈጥር መቆየቱ በታክስ መረጃና አስተዳደር የዳሰሳ ጥናት በመረጋገጡ አንቀጽ 25/1/ሪ/ ሽያጭ በየቀኑ የማያከናውኑትን ሳይጨምር....” ሽያጭ በየቀኑ የሚያከናውኑ ግብር ከፋዮች የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት የመጨረሻውን የሽያጭ ደረሰኝ ቁጥር በመያዝ ታትሞ መውጣት የአለበት ሲሆን፤ ወደባለስልጣኑ ሰርቨርም በተርሚናል መሳሪያ በኩል ከቀድሞው መመሪያ ጋር በተያያዘው አባሪ ቁጥር 1 እና ቁጥር 3 መሰረት መላክ አለበት

በሚል የብቻውን ራሱን ችሎ እንዲቀርጽ ተደርጓል፡፡አባሪ ቁጥር 1 እና 3 አባሪ ማለት መጀመሪያ መመሪያ ቁጥር46/99 ሲወጣ ተያይዞ የተሰራጨው annex 1 fiscal and non- fiscal documents specification እንዲሁም annex 3 Definition of communication protocol and data transfer for sales register system ማለት ነው፡፡

2. "የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በየቀኑ ማውጣት የማይጠየቅበት የንግድ መስክ አቀራረጽ በተመለከተ ሁለት ዓይነት አስተሳሰብ ተንጸባርቋል፡፡ አንደኛው ሃሳብ ከአንቀጽ 24/1//ረ/ ቀጥሎ የሚከተለውን ንዑስ አንቀጽ /1//ሰ/ ተጨምሯል በሚል ሊከተለው የሚገባውን አሰራር በሮማን ቁጥር (i —vi) በሚል ቢቀመጥና የቀድሞ መመሪያ 25/1//ሸ/ እና 25/1//ቀ/ ሆነዋል በሚል ይስተካከል የሚል ነው፡፡

   ንዑስ አንቀጽ አድርገን ካስቀመጥነው፣ ዝርዝር ተግባር ለማሳየት ወደ ሮማን ቁጥር አጻጻፍ እንደሚያስገባንና ይህም በቀላሉ ለመረዳት ያለውን ዕድል እንደሚያጠበው ግንዛቤ ተወስዷል፡፡ የተሻለው አማራጭ ችግር ሲያስከትል የቆየውን ጉዳይ የብቻውን ጎልቶ እንዲወጣ ሆኖ በአዲስ አንቀጽ እንዲቀርጽ ማድርግና ዝርዝር ሁኔታዎችንም በንዑስ አንቀጾች ማስቀመጥ እንደሆነ ስምምነት አግኝቷል፡፡ በዚሁ መሰረት አንቀጽ 26 አዲስ አንቀጽ ሆኖ ዝርዝር ንዑስ አንቀጾችና አባሪ ጭምር እንዲኖረው ተደርጎ ተቀርጿል፡፡

3. አንቀጽ 26

   የየወቅቱ ሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በየቀኑ በማውጣት የንግድ መስክ የሚያከናውን ግብር ከፋይ ወይም መሳሪያ ተጠቃሚ ሊከተለው የሚገባ አሰራር፡-

   1) ከዚህ መመሪያ ጋር በተያያዘው ሠንጠረዥ 4(አራት) ዝርዝራቸው የተገለጹ የሥራ ዘርፎች የተሰማሩ የተጨማሪ እሴት ወይም የተርን ኦቨር ታክስ ከፋዮች ሽያጭ በተከናወነ ቁጥር የሚወጣው ዜድ ሪፖርት እንደ ተጠበቀ ሆኖ ታክሱን ሲያሳውቁ የየወሩን የመጀመሪያ ቀንና የየወሩን የመጨረሻ ቀን የየወቅቱ የሽያጭ ማጠቃለያ ሪፖርት በማውጣት ከታክስ ማስታወቂያ ቅጽ ጋር በማያያዝ ታክስ ለሚከፈልበት ቅርንጫፍ ጽ/ቤት ማቅረብ እንዳለበት ተደንግጓል፡፡ በሠንጠረዥ አራት የተዘረዘሩ 28 የሥራ መስኮች ሲሆኑ የንግድ ሚኒስቴር በደብዳቤ ቁጥር 01.1.18/90 ጥር 30 ቀን 2003 ስለ ኢትዮጵያ የንግድ ሥራ መደቦችን መመሪያ ሆኖ መውጣት ከተገለጸበት ሰነድ ላይ የተወሰዱ ሲሆኑ በንዑስ አንቀጽ 3 ላይ ተደንግ ል፡፡

   2) በንዑስ አንቀጽ 2 የወሩ የመጨረሻ ቀን ሥራ በማይሠራበት የዕረፍት ወይም የሕዝብ በዓላት ቀን ላይ የሚውል ከሆነ ዜድ ሪፖርቱ አስቀድሞ ባለው የሥራ ቀን መውጣት እንዳለበት ተድንግ ል፡፡

3) በንዑስ አንቀጽ 4 የታክስ መረጃ አስተዳደር ዳይሬክቶሬት በየቀኑ ሪፖርት ማውጣት የማይጠበቅባቸውን የንግድ መስኮች ቁጥጥር የማድረግ፣ የመደገፍ፣ እያጠና የማቅረብና የማስወሰን፣ የሪፖርት አደራረግ ስርዓት የመዘርጋት ስልጣን መሰጠቱን ደንግጓል፡፡

4) በንዑስ አንቀጽ 5 ከላይ በተጠቀሱ ንዑስ አንቀጾች አግባብ ግዴታቸውን የማይወጡ ግብር ከፋዮች ወይም የመሳሪያ ተጠቃሚዎች በግብርና ታክስ ህጎችና ሌሎች አግባብ ያላቸው ህጎች በወንጀል ተጠያቂ እንደሚሆኑ ተደንግጓል፡፡

4. የቀድሞው መመሪያ አንቀጽ 25 እስከ 35 የነበሩት ድንጋጌዎች ሁለት አዲስ አንቀጾች በመጨመራቸው እንደቅደም ተከተላቸው አንቀጽ 26 እስከ 37 ሆነዋል፡፡